

Innspill til Stortingsmeldingen om Bærekraftsmålene

Oslo, 13.12.2024

ForUM takker for muligheten til å gi innspill til arbeidet med stortingsmeldingen om bærekraftsmålene. Vi vil først gi Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og ansvarlig minister honnør for en innovativ og åpen prosess hvor et utkast til meldingen ble delt med deltakerne i Topplederforum i forkant av møtet 5. desember. Vi skulle imidlertid gjerne hatt mer tid til å lese gjennom utkastet og vi synes en ukes frist for en skriftlig tilbakemelding på kun én side er noe knapt. ForUM skulle gjerne sett at dette arbeidet ble gitt mer tid og prioritet gitt kompleksiteten.

Basert på utkastet mener ForUM at meldingen har en god disposisjon. Det er tydelig at det er blitt gjort et forsøk på å se sammenhenger og det er positivt at forvaltningens rolle blir løftet frem tidlig i meldingen og får et eget kapittel. Dette er viktig gitt behovet for samstemthet i politikikutviklingen og at forvaltningen jobber med å styrke samarbeid både horisontalt og vertikalt, som både Riksrevisjonen og Klimautvalget har påpekt som svakheter i Norges oppfølging. Her vil vi også trekke frem at det er gjort et grundig og godt arbeid av SSB med det statistiske grunnlaget. God statistikk er viktig og i dette tilfellet avgjørende for å vite at indikatorene treffer.

Det er videre positivt at meldingen stadfester innledningsvis at den ikke skal erstatte meldinger og strategier som foreligger, eller som utvikles på de enkelte departementers områder fremover. Men at meldingen heller skal løfte fram de mest sentrale innsatsområdene og eksisterende strategier og tiltak for å nå delmålene med forbedringspotensial innenfor de tematiske områdene som er valgt. Dette tror vi kan gi et godt grunnlag for en tydelig oppfølging av arbeidet med bærekraftsmålene, som vi har savnet fra tidligere meldinger, og bør følges opp med en handlingsplan kort etter meldingen er klar.

Så til noen mer kritiske bemerkninger og det vi opplever som alvorlige mangler i meldingen. På det forrige møtet i Topplederforum ble det løftet at meldingen også skulle ta opp dilemmaer. Vi kan ikke se at Norges petroleumsvirksomhet er nevnt tydelig i denne sammenheng. Den har avgjørende betydning for hvordan Norge kan oppnå egne mål, og har også en negativ konsekvens på andre lands mulighet til å oppnå målene ved at den bidrar til klimaendringer globalt. Dette mener vi er det største dilemmaet, selve elefanten i rommet, og det ble utelatt i den forrige meldingen. Det må ikke skje igjen om dette arbeidet skal lykkes og fremstå troverdig i Norge og internasjonalt.

Det er en treffende situasjonsbeskrivelse i kapittel 2 når det gjelder utfordringer og behov for omstilling: *«Utfordringene tydeliggjør viktigheten av en helhetlig politikk med klare målsetninger som ivaretar økonomisk-, miljømessig og sosial bærekraftig utvikling. Norge må, sammen med andre vestlige land, evne å gjennomføre et grønt økonomisk skifte som samtidig ivaretar og utvikler velferdsstaten. Klimautslippene og det materielle forbruket må også ned på et akseptabelt nivå»*. Dette er en viktig anerkjennelse, men også her savner vi et perspektiv på hvordan Norge påvirker andre lands mulighet til å nå bærekraftsmålene. Vi må ha samme standard ute og hjemme om vi skal nå bærekraftsmålene både i Norge og globalt. Dette kan behandles i en egen stortingsmelding, eller gis mer plass i denne meldingen.

ForUM har vært en forkjemper for opprettelsen av et nasjonalt forum for 2030-agendaen etter inspirasjon fra andre land. Vi har deltatt aktivt i Topplederforum og etterspurt flere møter og bedre oppfølging siden oppstarten i 2022. Beskrivelsen av Topplederforum i denne meldingen fremstår noe uklar og vi lurer på hvor høyt det blir prioritert av politisk ledelse når det bare er blitt ett møte i 2024? Topplederforum er også bare en av flere mulige oppfølgingsmekanismer. ForUM utarbeidet i 2020 en kort [rapport](#) som kan være til inspirasjon for en mer aktiv oppfølging og en organisering som kan gi bedre gjennomslag. Vi ser frem til videre dialog og medvirkning i dette arbeidet.

Med vennlig hilsen

Kathrine Sund-Henriksen
Generalsekretær i Forum for utvikling og miljø

